

[Svend Auken]

Målet må være et stærkt, men åbent fællesskab af de europæiske nationer. Samarbejdet skal udvikles og gøres effektivt og forpligtende, hvor der er fælles problemer og interesser. Økonomi og økologi er oplagte eksempler herpå. Arbejdsloshed og miljøproblemer, for ikke at tale om miljøkatastrofer, kan kun bekæmpes i et tæt samarbejde på tværs af landegrænserne.

Samarbejdet i EF skal også gøres demokratisk. Igen med et af disse ejendommelige EF-udtryk, »det demokratiske underskud«, er der en sandhed i, at de samarbejdsformer, der i dag gælder for EF-arbejdet, langt fra lever op til vore idealer og forestillinger om demokrati. Det vil sige, at de folkevalgte i medlemslandene og i Europa-Parlamentet skal have den afgørende indflydelse i EF-samarbejdet. Der skal også være åbenhed og offentlighed i EF-arbejdet.

Målet er derimod ikke at skabe en ny stormagt i verden i skikkelse af en europæisk forbundsstat. Verden trænger ikke til nye imperier i takt med Sovjetunionens opløsning og USA's svækkelse. En europæisk forbundsstat, Europas Forenede Stater, vil i øvrigt blive en bureaukratisk mastodont på folkelige lerbædder. Hvis man tror, at de nationale følelser og krav på selvbestemmelse er på retur, behøver man blot at se til udviklingen i Midt- og Østeuropa, hvor de nationalistiske stemninger er i næsten skræmmende vækst.

Følgen af et klart nej til Europa som ny supermagt er naturligvis i første række et utvetydigt nej til opbygningen af en militær union omkring EF og et nej til en omdannelse af Kommissionen til en europæisk overregering. Tværtimod er der grund til at arbejde på et nyt sikkerhedssystem i Europa, hvilende på grundlæggende forandringer i NATO og på CSCE-processen, ligesom der er behov for at underkaste Kommissionen stærkere kontrol og måske også – og læg mærke til, at den tanke jo er understreget i memorandummet – opbygge nye forvaltningsorganer eller styrke eksisterende forvaltningsorganer, der er uafhængige af Kommissionen.

Vi betragter det danske memorandum til de øvrige EF-lande inden åbningen af regeringskonferencen som en velgørende klarmelding om danske holdninger og forslag. Ideen om et sådant memorandum var og er Socialdemokratiets; det prægede måske ikke svarene fra ministrene, at faderskabet til denne idé, som også

regeringen efterhånden er kommet til at sætte pris på, oprindeligt stammede fra oppositionen. Vi mener stadig, at tanken om et memorandum er rigtig, og indholdet i memorandummet afspejler på en meget konkret måde de tanker og forslag, som vi fra Socialdemokratiets side har søgt at præge Europadebatten med i de seneste år.

Uden alt for mange overdrivelser kan man sige, at det danske memorandum er et overordentlig konkret udspil om et borgernes Europa, hvor hensyn til miljø og faglige rettigheder og beskyttelse af forbrugerne ikke underordnes de profitbestemte markeds kræfter. Ja, faktisk mener jeg, at vi her med memorandummet for første gang i den europæiske debat står med et konkret udtænkt forslag til ændringer af traktaten, der gør, at slagordet om et borgernes Europa får konkret mening.

Visionen om et nyt EF er i høj grad præget af vore nordiske håb om at udstrække velfærdssamfundets idealer til det europæiske samarbejde i stedet for de småborgerlige håb om at misbruge det indre marked til at afvikle velfærdssamfundet.

Jeg vil gerne udtrykke anerkendelse af, at den danske regering trods oprindeligt skepsis over for det socialdemokratiske forslag om et memorandum omsider gik positivt ind for ideen og for, at resultatet – altså det memorandum, der kom ud af det – i høj grad også er præget af oppositionens synspunkter. Derved er memorandummet blevet et overbevisende udtryk for et stort flertals forslag og tanker og et klart og konstruktivt signal om forhandlinger og resultater.

Ivar Nørgaard (S):

Indtil det danske memorandum herskede der ukendskab til og usikkerhed om, hvad vi i Danmark mener om emnerne for regeringskonferencen. Hvis man fulgte med i den internationale presse efter ministerrådsmøderne, ville man konstatere, at Danmark enten overhovedet ikke havde præsenteret noget synspunkt, eller at vi var blevet taget til indtægt for synspunkter, som i hvert fald ikke findes i det memorandum, vi nu er blevet enige om.

Derfor er det virkelig godt, at dette memorandum er udarbejdet, og jeg er enig med statsministeren og udenrigsministeren i, at vi nu står godt rustede til at gå ind i de kommende drøftelser.